

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP EĞİTİMİ BİRİMİ ÇALIŞMALARI

Ömer TARIM

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde eğitimin planlanması, öğrenim programlarının düzenlenmesi, ölçme ve değerlendirme, eğitimcilerin eğitimi, yeni teknolojilerin kullanımı konularında çalışmalar yapmak, fakülte yönetimine öneriler sunmak ve eğitimin değerlendirmesini yapmak amacı ile Tıp Eğitim Birimi'nin kurulması gerçekleştirilmiştir. Bu yazının içeriğinde Tıp Eğitim Birimi'nin kuruluş aşamaları, bu aşamalarda yapılan çalışmalar, buna bağlı olarak eğitimde oluşturulan yenilik ve değişikliklerle ilgili düzenlemeler bulunmaktadır.

Dünyada tıp eğitimi artık bir bilim dalı olarak kabul edilmekte ve bu konuda doktora eğitimi verilmektedir. Gelişmiş ülkelerdeki pek çok Tıp Fakültesi'nde Tıp Eğitimi Üniteleri (Örn. Dundee Üniversitesi Tıp Eğitimi merkezi, Washington Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Tıp Eğitimi Bölümü, Liverpool Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Eğitimi Bölümü v.b.) vardır. Bu ünite görevli eğitimciler, ilgili anabilim dallarının yardımı ile tüm zamanlarını tıp eğitiminin iyileştirilmesi amacı için harcarlar. Görevleri arasında, kurumdan kuruma farklılık göstermekle birlikte esas olarak ders programlarının gözden geçirilmesi, sınavların iyileştirilmesi ve düzenlenmesi, soru bankalarının oluşturulması, soruların test tekniğine ya da ölçülmek istenen bilgi ve beceriye uygun olup olmadığının belirlenmesi, yeniliklerin ve teknolojilerin öğretilmesi, eğitimde yapılan değişikliklerin sonuçlarının araştırılması ve değerlendirilmesi,

öğrencilerin ve öğretim üyelerinin eğitim programları ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi ve eğitimcilerin eğitimi sayılabilir.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde görevli öğretim üyelerinden birkaçı, 17-19 Ekim 1996 tarihlerinde İstanbul'da yapılan Tıp Eğitimi Sempozyumu, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından 12-15 Kasım 1998 tarihinde yapılan I. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi ve Antalya Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından 30 Nisan-2 Mayıs 1999 tarihleri arasında düzenlenen I. Akdeniz Tıp Eğitimi Etkinlikleri, Eğitim Teknolojileri Fuarı'na, izlemek ya da bildiri sunmak amacı ile katılmıştır. Bu toplantılarda tıp eğitimi çeşitli yönleri ile ele alınarak tartışılmıştır. Toplantıların sonucunda ülkemizde halen az sayıda bulunan Tıp Eğitimi Birimlerinin Tıp Fakülteleri'nde Dekanlıklara bağlı olarak kurulması gerekliliği ve önerisi getirilmiştir. Yüksek Öğrenim Kurulu'nun Tıp Fakülteleri'nde eğitimin yeniden yapılmasına yönelik ilkelerin saptanması için görevlendirdiği komisyonun 23.3.1998 tarihinde sunduğu raporda, öncelikle gelişmiş olan tıp fakültelerinde, daha sonra da tüm tıp fakültelerinde Tıp Eğitimi Bölümünün kurulması ve bu bölümlerde yüksek lisans ve doktora programlarının açılması önerilmektedir.

Yazışma adresi :

Prof.Dr. Ömer TARIM

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim
Dalı, Bursa

. Tüm toplantılarda alınan bu bilgilerin, önerilerin değerlendirilmesi ve raporlar halinde dekanlığa sunulmasını takip eden günlerde, dünyada uygulanan tıp eğitimi ile ilgili bilgilere ulaşılmış ve bu bilgilerin gözden geçirilmesi ile tıp fakültelerinde eğitim birimlerinin olması gerekliliği ve önemi bir kez daha anlaşılmıştır. Yenilikleri izleyen, başarı yollarını arayan ve gelişmelere açık bir yönetim anlayışına sahip idarecilerimizin eğitime verdiği önemin bir göstergesi olarak düşündüğümüz bu aşama Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1999 yılı Ağustos ayında Tıp Eğitim Birimi'nin kurulması ile tamamlanmıştır.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP EĞİTİM BİRİMİ'NİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Fakültemiz Tıp Eğitim Birimi'nin amacı ve hedefi bu konuda diğer fakültelerde oluşturulan birimler ya da Anabilim dallarından farklı değildir. Öncelikli amaç, tıp eğitiminin gereksinimler doğrultusunda geliştirilmesini sağlamaktır. Bu amaca ulaşmadaki hedeflerimiz ise aşağıda maddeler halinde özetlenmektedir.

1-Eğiticilerin eğitimini sağlamak amacı ile kurs, seminer, çalışma grupları düzenlemek,

2-Tıp eğitiminde ölçme ve değerlendirme sistemlerinin düzenlenmesi ve bu alanda yeni teknolojilerin kullanımının sağlanması,

3-Mesleki Beceri laboratuvarını oluşturmak, modeller, bilgisayar destekli eğitimi yaygınlaştırıp, etkinleştirmek,

4-Tıp eğitimi alanında öğrenci, öğretim üyesi düzeyinde araştırmalar yapmak,

5-Eğiticilere eğitimle ilgili son gelişmeler, fakülte bünyesinde yapılan çalışmalar hakkında bilgi vermek,

6-Entegre sistemde kullanılan öğrenci ağırlıklı eğitim sağlayan Entegre Eğitim Alanları'nın fakülte bünyesinde kurulmasını gerçekleştirmek,

7-Yukarıda belirtilen tüm alanlarda fakülte yönetimi ve eğitim koordinasyon kurullarına bilgi sunmak ve önerilerde bulunmaktır.

Birimin oluşturulmasında ideal koşullarda burada çalışacak öğretim elemanlarının yalnızca bu birimde ya da Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nda çalışmalarıdır. Ancak, birimin kurulma aşamasında bu konuda eğitim görmüş eleman olmadığı için ve gerekli elemanlar yetişene ya da bulunana kadar; tıp eğitimine gönül vermiş, bu konuda çalışmaya hevesli elemanların görevlendirilmeleri, onların eğitiminin sağlanması, daha sonra bu birimde ya da oluşabilecek Anabilim Dalı'nda yeni eleman yetiştirilmesi yoluna gidilmesi düşünülmüştür. Ayrıca eğitim birimlerinde yer alması gerekli psikoloji, istatistik, bilgisayar eğitimi elemanların görev almaları, eğitimin multidisipliner olarak ele alınmasını sağlayarak birimin işlevini kolaylaştırması açısından gerekli ve önemli olduğundan bu elemanların da zaman içinde birime alınmaları öngörülmüştür.

Yukarıda amaçları özetlenen bu birim, eğitimden sorumlu dekan yardımcısına bağlı olarak çalışan yukarıda tanımlanmış değişik Anabilim dallarında görevli öğretim üyelerinin yer aldığı bir bölüm olarak çalışmaktadır. Kurulduğu günden beri fakültemizdeki eğitimin daha bilinçli yapılmasını ve çağdaş bilimsel yöntemlerin en kısa zamanda kullanıma girmesini sağlama konusunda çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca fakülte yönetimi ile öğretim üyeleri ve öğrenciler arasında bir iletişim görevini de üstlenerek nitelikli hekim yetiştirme konusunda katkıda bulunmaktadır.

Tıp Eğitim Birimi'mizin yaptığı çalışmaların sonucunda eğitim ve öğretimin daha kaliteli bir hale getirilmesi için, öğrencilerin görüşlerini almak ve eğitimle ilgili önerilerini ya da eleştirilerini öğrenmek amacı ile koordinatörler kurulunun yeniden yapılmasına gidilmiştir. Bu amaçla 2000-2001 eğitim ve

öğretim yılından itibaren geçerli olmak koşulu ile üniversitemiz senatosu tarafından onaylanmış Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Kurul Sistemi Eğitim – Öğretim Yönergesi'ne Eğitim Koordinatörler Kurulu eklenmiştir. Bu kurul, Başkoordinatör (eğitimden sorumlu dekan yardımcısı), her sınıf için atanmış ayrı birer Eğitim Koordinatörü, Kültürel ve Sosyal Etkinlikler Koordinatörü ve her sınıf için öğrenciler tarafından seçilmiş öğrenci temsilcilerinin yer aldığı bir kurul olarak görev yapmaktadır. Ayda en az bir kere ya da eğitimden sorumlu dekan yardımcısının önerisi ile toplanan bu kurulun görevleri:

a-Tüm sınıflarda eğitim ve öğretimin düzenli ve birbirleri ile uyumlu bir şekilde yürütülmesini sağlamak;

b-Eğitim ve Öğretim ders, sınav programlarını hazırlamak;

c-Bir önceki toplantıdan sonra yapılmış öğrenci sınav sonuçlarını incelemek, başarı oranlarının hesaplanmasını sağlamak, başarı ya da başarısızlık nedenlerini saptayarak bir rapor ile dekanlığa sunmak;

d-Akademik yıl bitimini izleyen aylarda yeni akademik yıl başlamadan önce o yıla ait değerlendirmeleri tamamlayarak hazırlanacak raporu Fakülte Kurulu'na sunulmak üzere dekanlığa göndermek;

e-Yönetmelik ve yönergelerde yapılması gereken değişiklikler konusunda görüş ve öneri belirlemek;

f-Başkoordinatörlüğe bağlı çalışan birimlerde (Mesleki Beceri Laboratuvarı v.b.) araç gereç gereksinimini görüşmek, eğitimin kalitesini yükseltmek için gereken ders eğitim araçları ve alt yapısı hakkında ilgili Anabilim dalları ya da eğitim uzmanları ile bilgi alışverişinde bulunmak, görüş oluşturmak ve bu görüşleri dekanlığa bir rapor ile bildirmek;

g-Öğrenci danışmanlık hizmetlerini izlemek, incelemek ve bu konuda görüş hazırlamak;

h-Öğrenci Kulüpleri faaliyetlerini izlemek, öğrenci gereksinimleri ve sorunları hakkında araştırmalar yapmak ve saptanan aksaklıkları, önerileri dekanlığa sunmak;

i-Yabancı dil eğitiminin geliştirilmesi için model geliştirmek ve konu ile ilgili önerileri dekanlığa iletmek;

j-Sene sonu ve bütünleme sınavlarının düzenini sağlamak, sınav soru yazımı ve sınav sonuç değerlendirilmelerinin denetimini yapmak, sınav öncesi hazırlık döneminde zamanlama ve güvenlik açısından gerekli önlemleri almaktır.

1998-1999 eğitim ve öğretim yılından itibaren entegre sistem ile eğitim yapan fakültemizde entegrasyonun yapılması ve düzenlenmesi ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Yapılan anketler sonucunda öğrencilerin birinci sınıfta tıp öğrencisi olduklarını hissetmedikleri belirlenmiş ve bu nedenle birinci sınıfta ilk yardım dersi ve uygulaması başlatılmıştır. Yılın değişik zamanlarında eğitimcilerin eğitimi kursları düzenlenmekte ve bu kurslara profesör, doçent ve yardımcı doçent düzeyinde gönüllü katılımlar olmaktadır. Eğitim Birimi'nin önerisiyle, öğretim üyeliğinin ilk aşaması olan yardımcı doçentlik aşamasında atama sırasında fakülte yönetim kurulu tarafından oluşturulan bir jüri önünde adayın ders anlatması sınanmakta ve bu aşamadan geçmesi atama için ilk basamak olarak kabul edilmektedir.

Nisan 1999 tarihinden itibaren Mesleki Beceri Laboratuvarı kurularak kullanıma açılmıştır. Laboratuarda; epizyotomi stür maketi, spinal enjeksiyon, üdiatrik enjeksiyon uygulaması için baş maketi, erkek kadın üretral kateterizasyon seti, kan basıncı ölçüm maketi, 5 yaş çocuk temel yaşam desteği eğitim maketi, yeni doğan enjeksiyon kolu, 1,3 ve 5 yaş intravenöz enjeksiyon uygulama maketi, erişkin enjeksiyon kol maketi, i.m ve s.c enjeksiyon uygulaması için alt beden maketi, doğum

maketi, jinekolojik muayene maketi, RIA uygulama maketi, fetus gelişim evreleri için maket, yenidoğan temel yaşam desteği maketi, Leopold manevraları uygulama maketi, kalp ve akciğer sesleri dinleme maketi, prostat muayene maketi, göz kulak muayene maketi, bilgisayar destekli çocuk ve erişkin maketi bulunmaktadır. Öncelikle son sınıf öğrencileri hızla bu laboratuvarda pratik eğitimden geçirilmiş, birinci basamak sağlık hizmetlerinde karşılaşılabilecekleri basit girişimleri maketler üzerinde öğrenmeleri sağlanmıştır. Bu laboratuvarda halen hem son sınıf öğrencileri, hem de 1,4 ve 5. sınıf öğrencileri eğitim görmektedir.

Kütüphane yeniden yapılandırılarak öğrencilerin internet aracılığıyla bilgiye kolayca ulaşabilecekleri bir ortam yaratılmış, Anabilim dallarının önerileri alınarak kitap ve dergiler güncellenmiştir. Çalışma saatleri mesai dışına uzatılarak öğrenci ve araştırma görevlilerinin kütüphaneyi daha verimli olarak kullanmaları sağlanmıştır.

Amfi derslerinde kullanılmak üzere bilgisayardan slayt projeksiyon sistemi kurulmuştur. Böylelikle slaytların bilgisayar ortamında güncellenmesi ve daha kaliteli sunulması sağlanmıştır.

Fakültemizde değişik Anabilim dallarında uygulanan uzmanlık eğitiminde kalitenin artması amacı ile yeniden yapılanmaya gidilmiştir. 20 Mayıs 2000 tarihinde senatomuz tarafından kabul edilen yönerge ile Anabilim dallarının uzmanlık eğitimi ile ilgili programlarının belirlenmesi istendi. Bu yönerge ile adayın eğitime başladığında fakültemizi tanıtan bir aşamadan geçmesi, başladığı yıl içinde ilk yardım kursuna gitmesi, uzman adayına Anabilim dalı ile ilgili alması gerekli eğitimin ayrıntılarının verilmesi, yapması gerekli uygulamaların neler olduğu, bu uygulama ya da ameliyatların bir uygulama

defteri tutularak günü gününe işlenmesinin ve ilgili öğretim üyesi tarafından onaylanması gerektiği, bu yapılmadan uzmanlık sınavına girilemeyeceği, en geç uzmanlık süresinin yarısı dolduğunda tezinin belirlenip dekanlığa bildirmesi gerektiği, tezini yapma aşamasında zaman zaman bu konuda denetleneceği ve uzmanlık süresi içinde yasalarla belirlenmiş yıl olarak süresinin en az yarısı kadar sayıda Türk tabipler birliği tarafından kredilendirilmiş toplantı, seminer ya da kongreye katılması gerektiği ortaya konmuştur.

Fakültemizde uzmanlık eğitimi gören adayların tezlerini yazarken kullanacakları "Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tez Yazım İlkeleri" eğitim birimi tarafından hazırlanarak uygulamaya konmuştur.

Öğrencilere danışmanlık hizmetini gönüllü vermek isteyen öğretim üyelerini belirlemek, danışmanlık ile ilgili görüşlerini almak için eğitim birimi tarafından bir anket yapılmış ve özellikle 1. sınıf öğrencilerine bu hizmetin verilmesinin önemi göz önüne alınarak yeni başlayan öğrencilerin gönüllü danışman öğretim üyeleri belirlenmiştir.

Eğitim birimi tarafından 2000-2001 eğitim ve öğretim yılında fakültemizi kazanan öğrencilere kayıt sırasında vermek, önümüzdeki yıllarda ise lise son sınıf öğrencilerini bilgilendirmek amacı ile değişik liselere gönderilmek üzere fakültemizi tanıtan bir kitapçık basılmıştır.

Eğitim biriminin önerisi ile fakültemiz öğretim üyelerinin maddi katkıları ile oluşturulan bir bursun çalışkan ve yardıma muhtaç öğrencilerin belirlenerek verilmesi amacı ile "Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri Bursu" yönergesi hazırlanmış ve bu yönerge senatomuz tarafından onaylanarak işleme konulmuştur. Bu eğitim yılında ayda 50 milyon TL olarak

belirlenen burstan yönergenin kurallarına uygun olarak başvuruların değerlendirilmesi gerçekleştirilerek değişik sınıflarda bulunan 20 öğrencinin yararlanması sağlanmıştır.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakóltesi Tıp Eğitim Birimi olarak henüz başlangıç halindeki bu çalışmaları giderek geliştirmeyi, eğitimimizin köklü bir bilim dalı kimliği ile dinamik bir sürece dönüşmesini ve tüm toplumun sağlık düzeyini yükseltebilecek nitelikli hekimler yetiştirmeyi umuyoruz.

DUYURU

**TIP EğİTİMİ DÜNYA’SINA
ABONE OLMAYI VE
DERGİNİN SÜREKLİ
ADRESİNİZE
GÖNDERİLMESİNİ
İSTİYORSANIZ LÜTFEN
BAřVURUN.**